

НАПРЯМ КОНФЕРЕНЦІЇ. СТРАТЕГІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

DOI: https://doi.org/10.54929/conf_28_06_2024-01-01

Кордзая Н. Р.

д.е.н, професор,
Одеський національний технологічний університет,
м. Одеса, Україна
ORCID: 0000-0003-3429-0483

НАСЛІДКИ ВЕДЕННЯ ВІЙНИ В УКРАЇНІ ДЛЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ

Продовольча безпека є важливою складовою економічної та соціальної політики держави, забезпечує національний суверенітет та визначає статус країни на світовій агропродовольчій арені.

Споживання харчових продуктів належної якості та у необхідній кількості є базовою потребою людини та лежить в основі формування високого рівня якості життя населення будь-якої країни.

Принципово нового підходу вимагає забезпечення продовольчої безпеки України в умовах ведення повномасштабної війни російської федерації проти нашої країни. Адже було порушено національний суверенітет та територіальну цілісність, частина територій була окупована, а на частині – ведуться активні бойові дії. При цьому порушилась система виробництва, переробки та постачання продукції агропромислового комплексу та продовольства.

Так, можна говорити про те, що в умовах воєнного часу, продовольча безпека значною мірою залежить від фізичної наявності харчових продуктів, тобто від доступу до них, хоча одного цього недостатньо для забезпечення задовільного статусу харчування.

Доступ до продовольства передбачає фізичний доступ до місця, де є воно є, економічний доступ на ринках і соціальний доступ до їжі для всіх людей без дискримінації за статтю, віком чи іншими соціальними групами [1].

Сьогодні, в умовах воєнного стану та воєнної агресії з боку російської федерації, проблема обробки земель сільськогосподарського призначення на території України, стає все більш актуальною [2].

Адже, існує доволі суттєва частина земель, які внаслідок повномасштабної війни опинились на тимчасово окупованих територіях або знаходяться в зоні активних бойових дій. В результаті цього їх використання та обробка є майже неможливою.

Також існує категорія земель, як правило це звільнені від ворога території, які було пошкоджено внаслідок мінування або засмічено залиш-

ками від пошкодженої військової техніки (крилатих ракет, БПЛА, артилерійських снарядів, збитих літаків і гелікоптерів) хімічними та іншими речовинами. Всі ці наслідки призвели до підвищення рівня небезпеки використання даних земель у зв'язку з можливістю наявності вибухонебезпечних речовин. Такі землі, на жаль, до моменту закінчення активних бойових дій та проведення дій з боку працівників ДСНС щодо розмінування, повернути до використання просто неможливо [2, 3].

Крім того, велика шкода заподіяна саме якості ґрунтів та іншим сільськогосподарським угіддям. Тільки за перші півроку війни було пошкоджено більше 5 % земель сільськогосподарського призначення, причому втрати доступних посівних площ склали 25 %, зрошуваних земель – понад 70 %, ягідників – близько 25 % та садів – 20 % [3].

Разом з цим також варто зазначити, що негативно вплинули на забезпечення продовольчої безпеки подорожчання пального та ускладнення логістики. Складна ситуація і зі збиранням урожаю в регіонах, які перебувають у зоні ведення активних бойових дій, а також тих, що регулярно обстрілюють війська країни-агресора [4].

Окремим та особливим видом небезпеки є дистанційне мінування вже засіяних полів, оскільки, незважаючи на попереднє їх обстеження працівниками підрозділів Державної служби з надзвичайних ситуацій України, непоодинокі випадки травмування працівників під час збирання врожаю [4].

Також окупантами цілеспрямовано знищуються сільськогосподарська техніка та інфраструктура, у тому числі сховища зерна та логістичні хаби на сході, півдні та навіть заході країни. А на тимчасово окупованих територіях фермерів примушують продавати зерно за заниженими цінами. Фіксуються також непоодинокі випадки пожеж на полях [4].

Таким чином, проаналізувавши усе вищенаведене, можна говорити про те, що повномасштабне військове вторгнення російської федерації на територію України окрім всього іншого зла, принесло дуже великі втрати системі національної продовольчої безпеки нашої країни зокрема та можливі серйозні загрози світовій продовольчій безпеці у цілому. Так, з різних причин, було пошкоджено велика кількість земель сільськогосподарського значення, й як слідство буде знижено кількість агропродовольчої продукції яка на цих землях вирощувалася. А це призведе до появи ускладнення доступу до харчових продуктів у необхідній кількості для забезпечення оптимального рівня продовольчої безпеки населення країни.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Blahopoluchna, A. (2022). Ekonomichna dostupnist prodovolstva v umovakh viiny. [Economic availability of food in conditions of war. economic horizons]. *Ekonomichni horyzonty*, (3(21)), 13–20. DOI: [https://doi.org/10.31499/2616-5236.3\(21\).2022.263549](https://doi.org/10.31499/2616-5236.3(21).2022.263549) [in Ukrainian].
2. Preshkov D. Yu. (2022) Problema obrobky zemel silskohospodarskoho pryznachennia v umovakh voiennoho stanu, yak skladova problematyky prodovolchoi

bezpeky v Ukraini [The problem of processing agricultural lands under martial law as a component of food security issues in Ukraine]. *Mizhnarodnaia naukovo-praktychna onlain/offlain konferentsiia "Prodovolcha ta ekolohichna bezpeka u voiennyi i pislivoiennyi chasy: pravovi vyklyky dlia Ukrainy ta svitu" - International scientific and practical online/offline conference "Food and environmental security in war and post-war times: legal challenges for Ukraine and the world"* (Kiev, September 16th, 2022)(pp. 213-216). Kiev: FOP Yamchynskiy O.V. [in Ukrainian]

3. Nosik V. V. Zakonodavche zabezpechennia prava na dostup do vykorystannia silskohospodarskykh zemel v umovakh voiennoho stanu yak peredumova prodovolchoi bezpeky [Legislative provision of the right to access to the use of agricultural land under martial law as a prerequisite for food security.]. *Mizhnarodnaia naukovo-praktychna onlain/offlain konferentsiia "Prodovolcha ta ekolohichna bezpeka u voiennyi i pislivoiennyi chasy: pravovi vyklyky dlia Ukrainy ta svitu" - International scientific and practical online/offline conference "Food and environmental security in war and post-war times: legal challenges for Ukraine and the world"* (Kiev, September 16th, 2022)(pp. 30-34). Kiev: FOP Yamchynskiy O.V. [in Ukrainian]

4. Klymenko, N. (2022) H. Zabezpechennia prodovolchoi bezpeky v umovakh voiennoho stanu: stan, problemy, perspektyvy [Legislative provision of the right to access to the use of agricultural land under martial law as a prerequisite for food security]. *Publichne upravlinnia i administruvannia v Ukraini*, №30, 128-132. Retrieved from <http://pagjournal.iei.od.ua/archives/2022/30-2022/22.pdf> [in Ukrainian].